

Elektronisk tilbakemeldingsskjema**Høringssvar - Pakkeforløp for utredning av psykiske lidelser, barn og unge****Navn: Sissel Hovland, seniorrådgiver****Tiltak/organisasjon: Norsk Fysioterapeutforbund**

Nr:	Overordnede innspill	Kommentarer:
1	Bidrar pakkeforløpet til å oppnå de fem målene som er beskrevet?	<p>Norsk Fysioterapeutforbunds hovedinntrykk er at henvisning til pakkeforløp – utredning av psykiske lidelser hos barn og unge er et godt gjennomarbeidet pakkeforløp. Høringsutkastet sørger for at hver enkelt pasients situasjon, ønsker og behov skal være tilpasset.</p> <p>Viktig at god informasjon og forutsigbarhet for barn og pårørende sikres gjennom hele forløpet</p> <p>Pakkeforløp skal bidra til økt fokus på pasientens ressurser, bedre samhandling og likeverdig behandling. Brukermedvirkning er sentralt i arbeidet og må sikres om vi skal få til bedre tjenester for pasienter og pårørende.</p> <p>Pakkeforløpet vil gi barn og unge større grad av forutsigbarhet. Det vil også bety at de som har alvorlige psykiske problemstillinger og har behov for hjelp utenfor kommunen raskt gjennom et pakkeforløp vil få den hjelp de trenger.</p> <p>NFF mener at pakkeforløpet vil bedre den tverrfaglige samhandlingen og i større grad mer dra nytte av kommunenes tverrfaglige fagkompetanse. Det krever samtidig at kommunene oppjusteres til en bredere tverrfaglig kompetanse i helsestasjon og skolehelsetjeneste. Dette vil gjøre at kartlegging blir raskt utført og sendt til de som henviser til BUP.</p> <p>Viktig at BUP blir gode på å inkludere og inviterer til samarbeid underveis og i avslutningen av kartleggingen. Det er positivt at tverrfaglige aktører som kjenner pasienten godt, blir invitert med på avsluttende utredningsmøte med BUP slik at det kan drøftes felles forslag til behandling og hjelpetiltak.</p> <p>Pakkeforløpet vil gi mer likeverdig behandling, uansett hvor du bor og det er føringer fra</p>

		<p>helsemyndighetene at de ønsker en bred tverrfaglig kompetanse i utredningsteam i BUP.</p> <p>Fysioterapeuter med kompetanse i innen barne -og ungdomsfysioterapi og psykomotorisk behandling har mye å tilby BUP, de unge og pårørende.</p> <p>Pakkeforløpet kan også være med å øke fokus på somatisk levevaner i skolehelsetjenesten.</p> <p>Kommunen får nå krav på seg til å kunne diagnostisere og ivareta lettere og moderate psykiske lidelser. Dette bør innebære at skolehelsetjenesten må være enda bredere tverrfaglig sammensatt, nettopp fordi mange barn uttrykker sine psykiske vansker gjennom somatiske plager.</p> <p>I dag er det hovedsakelig helsesøstre, noen psykologer og få skoleleger som er representert i skolehelseteam i ungdomsskole og i den videregående skole. Mange unge ville hatt stor nytte av og få konkret fysioterapeutisk helsehjelp til selv å kunne lære seg å redusere sine kroppslige plager både i skoletiden og i dagliglivet. Et bredere tverrfaglig helseteam på skolen vil og kunne tilby alternative kroppsøvingstimer. Ungdommer med udefinerte eller diagnostiserte psykiske plager, trenger å oppleve bevegelsesglede sammen med andre og å lære mer kroppsbevissthet og stressmestring for å kunne ha det bedre i skolehverdagen.</p>
2	Fremstår pakkeforløpet som nyttig for brukere/pasienter, pårørende og tjenestene?	<p>NFF mener rekkefølgen er veldig bra og i tråd med anbefalinger fra fagmiljøer. Viktig med bred tverrfaglighet i hele behandlingsforløpet og at dette blir etterfulgt og drøftet.</p> <p>Det er og viktig i et pakkeforløp å kunne ta individuelle hensyn selv om pakkeforløpene er diagnosespesifikke.</p> <p>Det er vanskelig, ja nesten umulig å bestemme på forhånd hva som skal være innholdet i en behandling, basert på en diagnose. Til det er pasientene for ulike, selv om de kan ha fått den samme diagnosen.</p>
3	Bidrar pakkeforløpet til god forløpskoordinering?	<p>Hele hensikten med pakkeforløpet når det iverksettes fra 2018 er jo nettopp hensikten med forløpskoordinering og å bidra til bedre samhandling, økt forutsigbarhet, raskere utredningsforløp og økt brukerinnflytelse og lik behandling uavhengig av hvor i landet en bor. Da bør resultatet bli sammenhengende og koordinerte pasientforløp.</p>

4	Har pakkeforløpet målepunkter og forløpstider som er relevante og nyttige?	JA

Nr:	Kapitteloverskrift:	Kommentarer til kapitlene:
1	Om pakkeforløpet	<p><u>Kriterier for henvisning;</u></p> <p>De minste barna bør henvises på grunnlag av risikoforhold ved barnet og/eller foresatte og ikke kun symptomer. Rusmiddelbruk, avhengighetsvansker og/eller psykiske lidelser hos nære omsorgs -personer skal vurderes som egne tilleggsfaktorer som bør medføre kortere ventetid.</p>
2	Henvisning	<p><u>Kartlegging før henvisning;</u> I saker der foresatte motsetter seg kartlegging og henvisning av barnet/ungdommen må henvisende instans informere og journalføre hvilke konsekvenser dette kan få. Under kartlegging også undersøke barnet/ungdommens forhold til sosiale medier.</p> <p><u>Informasjon og dialog med barn/Ungdom/foresatte</u></p> <p>Dersom barnet/ungdommen og /eller foresatte ønsker å beskrive sin forståelse av utfordringer /vansker og behov og ønsker for hjelp SKAL denne vedlegges henvisning. Under risikofaktorer; presisering av psykisk, fysisk, seksuell vold og overgrep.</p>
3	Oppstart	Ingen til føyninger
4	Basis utredning	<p><u>Utredning og kartlegging;</u></p> <p>Utredningen skal lede til en helhetlig vurdering og beslutning om videre tiltak. For de minste barne må samspillobservasjon med omsorgsperson gjennomføres som et ledd i denne vurderingen.</p> <p><u>Sentrale elementer i basis utredning;</u></p> <p>Samspill observasjon i ADL/lek-situasjon med foresatte må gjennomføres. Motoriske undersøkelser for sped og småbarn må gjennomføres av fysioterapeut med kompetanse på barn.</p> <p>Det vil også være en fordel å ha spesialisert fysioterapi kompetanse i basisutredning i BUP. Fysioterapeuter har god kompetanse på egnede standardiserte motoriske, nevrologiske kartleggingsverktøy. Psykomotorisk ressursundersøkelse kan og anbefales, denne gir mye informasjon om de unges kroppslige ressurser</p>

		<p>og problemområder, denne sammenhengen kommer ofte frem når barn og ungdom har psykiske plager og lidelser.</p> <p>Under punktet. «Kartlegging av livssituasjon og ferdigheter» ønskes kroppslige ressurser kartlagt. Dette innebærer at allerede i basisutredningen skal det kartlegges kroppslige stressreaksjoner som pust, spenning og bevegelsesmønster. Dette krever kompetanse som innehas av psykomotorisk utdannede fysioterapeuter, en kompetanse som kan anbefales å ha med i ressursteamet til BUP. Kompetansen kan raskt bistå med å kartlegge kroppslige plager, som igjen kan forverre den psykiske helsetilstanden.</p> <p>Kroppslig utredning kan og med fordel brukes når den verbale tilnærming og andre kartleggings samtaler og kognitive tester ikke fungerer for å kartlegge ressurser og vansker. Medfødt sårbare barn, som for eksempel unge med ADHD, Tourettes syndrom og diagnoser innen autismespektret, kan ha stor hjelp av å få kroppslig kartlegging. Tiltak for å fremme bedre pust, muskelspennings- og bevegelsesmønster kan gi mere ro og identitetsforankring.</p> <p>Fysioterapeuter med psykomotorisk kompetanse er og nyttig ved kartlegging av traumer. Det kan tilbys kroppslig utredning, ofte med en lekbetont tilnærming, som gir tillit og mening og er mindre avhengig av de unges evne til verbal kommunikasjon. Det er hendelser og erfaringer som ikke alltid er like lett å beskrive med ord for barn og ungdom. Gjennom gode berøringer og bevegelsesutforskning i terapeutisk samspill trer kroppslige ressurser og problemer lett frem, som kan møtes med respekt og snakkes om. Unge flyktninger, som ikke har utviklet nyansert språk kan også ha nytte av kompetanse med psykomotorisk utredning.</p>
5	Utvidet utredning	Veldig bra at miljøterapi, fysioterapi og nevropsykologisk kartlegging blir tilbudt i utvidet utredning.
6	Målepunkter og forløpstider	<u>Standard forløpstid</u> det bør differensieres på forløpstid for barn 0-2 år da hjernens sårbarhet, kapasitet og plastisitet tilsier en mer proaktiv vurdering og igangsetting av tiltak. For den minste gruppen barn bør forløpstiden halveres til 3 uker

7	Generelle kommentarer	NFF vil anbefale BUP å samarbeide og bruke fysioterapeuter med kompetanse innen psykomotoriske fysioterapi -og barne- og ungdomssfysioterapi slik at det i brede tverrfaglige BUP- team kan utforskes og forskes mer på kroppen som kunnskapskilde og tilnærming og behandling i psykisk helsevern.
---	------------------------------	---

Hvis nødvendig, føy til nye rader (bruk "sett inn" og "rader under" i tabellfunksjonen på verktøylinjen).

Bruk skjemaet slik:

- *Hver kommentar legges i egen rad*
- *I første kolonne skrives kommentarnummer og i tredje kolonne selve kommentaren / eventuelle forslag til endringer*

Utfylt skjema sendes til postmottak@helsedir.no med referansenummer 17/20347. Høringsfrist er 1. oktober 2017.